

Kertīš ba āncemma

Kertīε ba ãncemma

CELEBRATION SANS PRÊTRE EN CERMA

Première édition

Première Impression

Quatrième trimestre 2017

**Une traduction et adaptation du livre:
"Célébration sans prête"**
faite par SOULAMA Emmanuel SIL / CERMA,
BP 360 Banfora, Burkina Faso
Tél: 70277622/ 78091528

Baŋ ceŋ mənsi-i dumaa

(*Da kuɔ mɔmperyie si dii*)

1. Domma

† *I tigiiŋ i-naa, Tuongo baa Bięgo baa Yalle-Sānti yerre-na*

➤ **Ma ciɛ**

2. Jaaluŋgu

1er Diiloŋo waa baa-na!

➤ *Aa bi waa baa nuɔŋo-i.*

3. Yiŋgu fəŋgu nelma muoyamma-i

(*Nelma famma tigiiŋ a saa baa naŋ ka kalaŋ mamaŋ yiŋgu fəŋgu-na. Manamma yaa daama:*)

Tobiŋ nama, i tigiiŋ nyugo-i-na die cārā Itieno-i ɳaa in
ceŋ-maŋ koko dumaa jumaansi ba yinni-na.

Yesu-Kirsa kuu aa sire nyuŋgo ku temma yaa nuɔ-i a kor-e.
A ce dumaaŋo-na, terni-na hiere baa nilεiŋa-na hiere, Diiloŋ-
dūŋ-baamba naana nyuŋgo ku yiŋgu-i a hā Diiloŋo.
Jumaansi-i yibuc; aa yiŋgu fəŋgu-i Itieno kūŋgu. Yesu-
Kirsaŋ kuu aa sire gbere-siremma maŋ, a kor-e āmbabalma
nammu-na baa kuliŋgu bi nammu-na. Gbere faŋo yaa ciɛ i
tigiiŋ i-naa die tuɔlnu Diiloŋo-i aa ce-yo kasi saa da-yo u
hujarre maama-na, aa bi cārā-yuɔ u duɔ ce-ye Yesu-Kirsa
siremma wataaŋ miɛ terni-na hiere.

I bi taara i muonu-meŋ baa nuɔmba-i hiere ba suw
Yesu-Kirsa yaa kuraa nelbiliemba-i hiere.

Yaaj i yaaj i ãnjõguçma t̄ena terduçj-nu aa i kar i t̄unni-ifafamma i nu Diiloj uj ka waaj mamaaj baa-ye. Diiloj-nelma dii ñaa fitñuc; da ñ cu ma huoñ-nu ñ sa pira. Die nu-ma, aa wuç ma h̄umelle-i i ka bië Yesu maama-i aa Diiloj-hujarre temma ka waa i h̄ommu-na.

Diilo kāyā-nei!

4. Jande cārāmma

Die tie taara i To u nu i cārāmma-i nyuñgo ku jumaansi daayo-na, i saaya i h̄uu-ma wuç i maacemma saa fa aa i cārā-yuç wuç u ce-ye jande. Mafaj da ma ce, i ka gbāa piëyo baa huñga diei, aa u nelma ka da munt̄enammu i h̄ommu-na.

(Na gbonu na cira:)

Mi t̄unuñ Diilojo mañ Weimantieno - baa mi huraaj namaajo-i wuç mi cië ãmbabalma-i bɔi:
- mi j̄guçj babala - aa waaj babala - aa ce babala. - Mi cālāa, mi cālāa, mi cālāa ninsongo. - Ku'i cië mi cārā Mariya-Sānti - baa d̄çrp̄uɔrbiemba-i - baa Sāntibaa-ba-i hiere - baa mi huraaj namaajo-i - wuç na cārā Itieno-i Diilojo-i na h̄a-mi.

5. Jande nalāaŋgu

6. Gbeliemanj-nalāaŋgu

7. Diilocārälle

(*Ceiŋo jumaansi dīelāŋo-na*)

Yaaŋ i cārā Diilonjo-i:

Diilonj nuč, Wεimantienj nuč, nučni maŋ dii gbula, kāyā-yie
i hūu ŋ maama-i hīŋ a haa i naŋga-i niɛ. Yaŋ nelnyulmu yu i
hōmmu-i naŋ temma-i, ku yaa ŋ nupälle siɛ ce gbāŋgbāŋ.
Kāyā-yie i baa tie maar ŋ nuŋgu-i.

I cārā-kuč ŋ wulaa Itieŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ!*

(*Hāalīŋ-jumaansi*)

Yaaŋ i cārā Dombɔi:

Dombɔi nuč, Itieŋ nuč, kāyā-yie i āndanni-i baa i ciluč-i ni
waa ŋnaa na niŋ taaraŋ ni waa dumaa, aa i tie yii baa ŋ nelle
suurmaŋ-kūŋgu yaa-i bāaŋgu-i baa isuŋgu-i.

I cārā-kuč ŋ wulaa Itieŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ!*

(*Sielinj-jumaansi*)

Yaaŋ i cārā Itieŋo-i:

Itieŋ nuč, Wεimantienj nuč, baa yaŋ ŋ bisālmba yufelle hel
hīɛmaŋ-bīmbīnni-na, ku yaa ba hōmmu ka fē ba cu ŋ huoŋ-nu.

I cārā-kuč ŋ wulaa Itieŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ*

(*Naalīŋ-jumaansi*)

Yaaŋ i cārā Wεimantienj-o-i:

Diilonj nuč, Wεimantienj nuč, ŋ fafaaŋgu temma si dii.
Kāyā-yie i nanna hōbabalaŋga-i ku yaa i ka gbāa tie ce ŋ
huoŋga-i hōnni maŋ joŋ.

I cārā-kuč ŋ wulaa Itieŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ!*

8. Diilonj-nelma kalamma-i

(Neldielämma hel Tobisīcōlōnniij-sēbe nuč. Umaŋ kalaŋ duč u doŋ u cira:)

→ Mel u sebe u huçya-maama yaa daama:

(Duč ji bāl, u cira:)

→ Diilonj-nelma yaa daama yaan i jaal-o!

(Nučmba sie:)

➤ *Diilonj nuč, Itieŋ nuč, i jaal-ni bɔi!*

(Nalāanju)

(Na bię nalāanju maŋ kāaŋ baa nelma maŋ baŋ kalaŋ-ma, da ma'i sī na kalaŋ gbeliemaj-nalāanju maŋ dii Misel-na. Hāalīŋ-nelma hel Tobisīfelenniij-sēbe nuč. Fūč bi doŋ aa perieŋ dīelā-wuoŋo temma yaa-i.)

❖ Evāsil jārāmma-i: **Aleluya**

❖ Evāsil kalamma-i: Diiloŋo waa baa-na

➤ *Aa bi waa baa nučŋo-i*

→ Neldēdēlma yaa daama Meljo wamma-na:

➤ *Itie, nuč bɔi!*

(Duč ji kalaŋ tī u cira:)

➤ *Diilonj-nelma yaa daama yaan i jaal-o!*

Nučmba sie: *Diilonj nuč, Itieŋ nuč, i jaal-ni bɔi!*

9. Diilonj-nelma firnumma-i

(Diilonj-nel da ma kalaŋ tī, tayaana firnu-meı baa nučmba-i.)

10. Hučyamaaño

Mi hūyāa Diiloŋo-na, Tuoŋo maŋ gbāa ce bīmbīnni-i hiere.
Mi hūyāa Yesu-Kirsa-i-na umaj u bēdučla-i.
Yalle-Sānti diyaa-yo u nyu kusūŋgu-na,
Vierse Mariya hučŋ-yo.
Ba huolaa u yaan̄ga-i Pōse-Pilati bāaŋgu-na.
Ba gbuu-yo kuraa-i-na u kuu.
Uŋ kuu, ba dii-yo cīncorre-na.
Yesu hiiriye bikuomba-na.
U sielij-yiŋgu-i u siire hel bikuomba-na.
U nyugāaŋ ka tīena Diiloŋo nadieŋ-na,
Tuoŋo maŋ gbāa ce bīmbīnni-i hiere.
U ji hel kusucŋ'nu-i a ji ger nučmba-i.
Cicēlmantaamba-i baa bikuomba-i hiere.
Mi hūyāa Yalle-Sānti-i-na,
Baa Egilisi katoliki-Sānti-i-na,
Mi hūyāa-ma wuč nelfafaamba kāyā ba-naa,
Wuč āmbabalma ka yaŋ,
Wuč bikuomba ka hel cīncucŋa-na a da cicēlma maŋ sie
ji tī dede.

11. Diilocārälle

Tobiŋ namaa, yaan̄ i ce kuudučŋu i cārā Diiloŋo-i i hā Diiloŋ-dūŋ-baamba-i, baa i huram̄ba-i, baa i nelleŋ-baamba-i hiere.

(Na bie nalāaŋgu-i, nučmba naa da ma'i sī ba ndii da ba piŋye, tayaana u bāl-ku dumaa baa nel daama temma:)

Diiloŋ nuč, i Tieŋ nuč, nučnei i To nučno-i. Ij yufelleŋ hilaa ŋ bisālmba maŋ nuč-i ŋ tigiiŋ-ba terdučno-nu, ba waan ba kusūŋ-maama yaa-i baa-ni, migāaŋ-ma ŋ hā-ba; ba haa ba naŋga-i nučnei nuč-i yoŋ, firnu ŋ hučŋga-i baa-ba.

I cāarā-nie Itieŋo-i Yesu yerre yaa nuč-i. *Ma ciε!*

12. Niipānniŋ-hučŋgu

(*Tayaana sire u nammu-i aa cira:*)

Diilo, nučni maŋ bīmbīnni-i hiere ni Tieŋ nuč, i tučlnu-nie baa i hōmmu-i hiere. Nučnei hielaa dōrō-i baa hīema-i, aa ma nelbiloŋo-i ŋ nabieraŋo a jīna-yuč bīmbīnni-i hiere ni yuŋ-nu.

Nučnei hāa-yefafalmu-i i tie fiisa, baa hīhīlma-i, baa niiwuoni-i a naara nimaj faan i maama-i hiere. Ku'i ciε i jo baa-ni die ji jaal-ni aa die pā-ni hā-ni.

(*Nalāaŋgu*)

13. Diilojaaluŋgu:

→ Yesu-Kirsan kuu aa sire, yaan i gbelieŋ i To-i aa i jaal-o ma yerreŋ.

(*Nučmba sire yiera hiere*)

→ Diiloŋo waa baa-na!

➤ *Aa bi waa baa nučno-i*

→ Yaan i firnu i hōmmu-i

➤ *I vii Diiloŋo-i baa-mu*

→ Yaan i jaal Itieŋo-i Diiloŋo-i

➤ *Ku faa aa ku yaan ga yaa dumaarjo-na*

I To nuɔ, ŋ fafaaŋgu temma sī, ŋ saaya baa jaalunŋgu kelkel aa i tie gbeleŋ-ni hɔnni-na hiere baa terni-na hiere. ŋ Biɛŋo cie fafaaŋgu saaya-niɛ ji cor.

(*Nalāaŋgu*)

ŋ Yalle barguo-i-na, u juɔ Mariya ji hoŋ-yo nelbiloŋ temma, u cie ŋ huɔŋga-i kaŋ saaya ka ce dumaa. U siyaa muliɛŋ aa hūu-ma fara u nammu-i ba gbu-yo daaŋgu-na a ko-yo nuɔmba yufelle-na aa sire yiɛra kuliŋgu maacemma-i. U cie mafamma-i duɔ gbāa duɔ tigiŋ nuɔmba-i hā-ni.

(*Nalāaŋgu*)

Ku'i cie i ka naara dɔrpɔpuɔrbiemba-i baa ŋ baamba-i hiere a hāl nalāaŋ daaku-i gbuuse-niɛ wuɔ:

- BOOK - *Sānti oo Sānti oo Sānti Diiloŋo dūnya u Yuntieŋo ...*
- *Diilo nuɔ nimaŋ faa da welewele...*

14. Kuraa tuɔlnumma-i

(*Tayaana sire kuraa-i pigāaŋ nuɔmba-i aa cira:*)

- Kertīeyiɛŋo dānya u fere baa bige-i?
  - *Baa kuraa*
- Yesu diyaa-ye Diiloŋ-nelleŋ-hūmelle-na baa bige-i?
  - *Baa kuraa*
- I gbāa waŋ Diiloŋo yefafalle-i baa bige-i?
  - *Baa kuraa*

Tobij nama, i hõmmu fīe nyunjo-i-na. I suyaa wuc jumaansibaa-ba-i hiere ba dii ñaa Paki i wulaa. Yesu cie sūlma aa ku. Uñ kuu, i To siire-yuc; uu dii tuç ce u bāaŋgu-i u caaŋgu-na. Nelma famma saaya ma fē i hõmmu-i. I suyaa wuc die hūu Yesu maama-i aa haa i naŋga-i yuc, iñ ceŋ sūlma maŋ hīema-na bande-i-na, die fié ku, i ka sire ñaa fuç uñ siire dumaa a ka waa baa-yo tie ce i bāaŋgu-i Diilonj-nelle-na.

- Kuraa nuç, Yesuñ cie sūlma-i nuçni maŋ dɔrɔ-i, nuç bci.
(*Na gbāa bi hāl nalāŋgu maŋ kāaj baa-ku.*)

Diilonjo hii, u yaa siire Yesu-i hiel-o kuomba hõlma-na. Die haa i naŋga-i yuc, aa hiel i naŋga āmbabalma-na, mulīema sie gbāa cu i hõmmu-i, kuliiŋgu sie bi gbāa cu i hõmmu-i.

- Kuraa nuç, Yesuñ cie sūlma-i nuçni maŋ dɔrɔ-i, nuç bci.
(*Tayaana bie kuraa-i a bīnya nuçmba-i baa-yo aa cira:*)
- † Yesu-Kirsa, nuçni maŋ kuu kuraa-i-na, kāyā-bei: Tuongo baa Bięjo baa Yalle-Sānti yerre-na. *Ma ce dumaa*
(*Nalāŋgu:*)   *Yesu siremmanj-nalāŋgu:*

15. Jaalupāŋgu

- Diilonj-Yalle cie i ce baaduŋj mię. Teriengu faŋgu-na, Yesuñ hāalāayā-yię jaalupāŋgu maŋ, yaanj i bie-ku baa hōfēlle fiefię-i-na:
- *I To nuç nimaŋ dii dɔrɔ-i-na .....*

- Diilo, jande, kor-e āmbabalma-na hiere. Fē nyuŋgo ku bāaŋgu-i ŋ hā-ye. Yaŋ aa ŋ kāyā-yie. Ce hujarre yie aa ŋ hū-ye Bigāarāŋo nammu-na ku yaa i sie kusirre. Niŋ pāa nuŋgu maŋ baa-ye i tīenaana kufaŋgu tīenamma yaa-i tie cie i Koŋkortieno-i Yesu-Kirsa jomma-i.
- *Wuc nuŋei Itieŋ nuč, nuŋei Weimantieŋ nuč, nuŋei fafaŋgu tieŋ nuč.*
- I Tienj nuč, ŋ waanj baa ŋ pɔpʊɔrbiemba-i wuc: «Mi yaanj hɔfelle-i hā-na, mi hāa-na baa mi hɔfelle-i,» baa fer mei āmbabalma-i, yaŋ aa ŋ ne ŋ baambaŋ haa ba naŋga-i niε dumaa! Yaŋ ba hɔmmu fē ŋaa niŋ taaraŋ-kuč dumaa. Tigiiŋ-ba ba ce baadučumba ba baa ji bɔrc dede.
I cārā-kuč ŋ wulaa Itieno-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma cie!*
- Itieno hɔfelle waa baa-na!
- *Aa bi waa baa nuŋo-i!*
- Tobij nama, pāaŋ na-naa Kirsa jaalunŋgu-i
(Da ma'i sī)
- Tobij nama, diyaanj Kirsa hūmma-i na-naa nammu-na baa hučŋga diei.
(Da kuč kominyč dii kporuo-i-na, tayaana kā ka hiel-o jo baa-yo. Hučŋgu fanŋgu-na, nučumba bie Diiloŋ-Tūmbiloŋo nalāaŋgu-i.)
- *Diilo Tūmbiloŋ nuč halaŋ dūnya ānjalamma yie oo aa ŋ ce hujarre yie...*
(Nalāaŋ da ku bāl, tayaana pigāaŋ Yesu kūčma-i aa cira:)

- Diilonj-Tūmbilojo maŋ halaŋ nelbiliemba āmbabalma-i u yaa daayo.
- *Yuŋtie, mučmi saa saaya ɳ har-mie, yaŋ aa ɳ waŋ nelma diei yoŋ mi ka sire.*

(Tayaana duɔ cal kominyɔ-i tī, na tīena celle aa na suɔ na dii na nuŋgu āntūnumma-na. Da kuɔ kominyɔ si dii duɔ cal, da na pā na-naa Kirsa jaalunju-i tī, na gbāa cārā Diilonj-o-i aa suɔ dii na nuŋgu āntūnumma-na.)

16. Periema-i

- **Yaaŋ i cārā Diilonj-o-i:**

Diilonj nuɔ, Weimantienj nuɔ, nuɔni maŋ dii gbula, kāyā-yie i hūu ɳ maama-i aa haa i naŋga-i niɛ. Yaŋ ɳ nelnyulmu yu i hɔmmu-i.

Kāyā-yie i tie gbā i ce ɳ huŋga-ifafamma ku yaa niŋ pāa nuŋgu maŋ baa-ye, ku yiŋ da ku hi, i ka da-ku.

I cārā-niɛ Itienj-o-i Yesu-Kirsa yerre-na.   *Ma ciɛ!*

- Diilonj waa baa-na

➤ *Aa bi waa baa nuɔŋo-i*

† Diilonj-o-i Weimantienj kāyā-yie: **Tuoŋo baa Biɛŋo baa Yalle-Sānti yerre-na.**

➤ *Ma ce dumaa!*

- **Biriŋ na kūŋ baa hɔfɛlle-i Kirsa barguɔ-i-na**

➤ *I jaal Diilonj-o-i bɔi!*

Helmaŋ-nalāaŋgu:

Bilojeiño maŋ duɔ tuɔ yii duɔ ku baŋ hāŋ-yoŋ batemu-i dumaa

Baa sigen bīmbīŋ daani-i: hūmma baa batemu to/nyu.

Da ŋ da hūmma maŋ bīenya, ku faa. Nḡa da ŋ saa da, ŋ ce baa hūŋgbāŋgbālāmma-i, ku sa bīena bīŋkūŋgu.

Domma

† *I tigiin i-naa, Tuongo baa Bięjo baa Yalle-Sānti yerre-na*

➤ **Ma ciɛ**

(Aa ŋ jaal nuomba-i. Da ŋ jaal-ba tī ŋ cira:)

Tobin̄ nama, yaan̄ i cārā Diiloŋo-i i hā biloŋ daayo-i, u ka da batemu-i fiefie daayo-na. Aa i bi cārā-yuɔ i hā u bīncuɔmba-i baa u batemu to-i/nyu-i baa bamaŋ daa batemu-i cor hiere. Itieŋo-i Yesu-Kirsaŋ dōlaa-ye, yaan̄ i cīŋ u yaa nuɔ-i. Yaan̄ i har i wēima-i hiere i hā u yaa-i.

Yaan̄ i cārā Diiloŋo-i:

Diiloŋ-nuɔ, Itieŋ nuɔ, nuomba-i hiere ba jo hīema-na naŋ jomma. Nuɔnei i To nuɔŋo-i, nuɔnei i wēima-i hiere. Molon̄ duɔ jo hīema-na, naŋ taara u jo gbula; ŋ sa taara u bir. Batemu ce-ye nelfelaŋ miɛ i die gbāa die da cicēlma maŋ sa tīeŋ dede. Biloŋo maŋ ciɛŋ sūlma-i daayo-i, u mulāan̄. Jande, hūŋ-yo Sitāni nyisēnni-na ŋ dii-yo ŋ baamba horre-na. Hūŋ daama barguɔ-i-na, baa ŋ Yalle bi barguɔ-i-na, i taara die haa u yerre-i M..... Jande, yaŋ u ce naŋ bilohoeŋo.

I cārā-kuɔ ŋ wulaa ŋ Bięjo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ*

Iŋ tīenaana baa mamaŋ

Iŋ haa i naŋga-i Yesu-Kirsa-i-na ku'i cie i tie taara i hā biloŋ daayo-i batemu-i. Miε maŋ daa batemu-i tī, iŋ haa i naŋga-i kumaŋ nuč-i aa sie batemu-i, jučŋ i waŋ-ku i tūnu u baamba-i:

“Mi hūyāa Diiloŋo-na ...“

(*Yuu batemu to-i/nyu-i, baa biloŋo bīncuumba-i baa nel daama-i, da kuɔ kertīebaa:*)

- I To-i Diiloŋo-i Weimantieno-i, uman̄ hiela a dōrɔ-i baa hīɛma-i, na haa na naŋga yuč weɪ?
➤ Ūu, i haa i naŋga yuč!
- U Beđučla-i Itieno-i Yesu-Kirsa-i, Mariyan̄ hučŋ uman̄, u cie sūlma-i aa ku ba fuure-yuč, u sire hel kuomba hōlma-na a nyugūŋ ka tīena i To caaŋ-nu. Na hūyāa mafamma-i weɪ?
➤ Ūu, i hūyāa-ma!
- Diiloŋ-Yalle maama-i, Katoliki ba maama-i, Diiloŋ-baamba maama-i, jande maama-i, kuomba sirenmaŋ-kūŋgu-i baa cicēlma maŋ sa tīeŋ dede ma maama-i, na hūyāa-ma weɪ?
➤ Ūu, i hūyāa-ma!

Miε i haa i naŋga-i ma yaa nuč-i aa ce ba batiseŋ-ye. Diiloŋ-dūŋ-baamba-i hiere ba bi haa ba naŋga-i ma yaa nuč-i. Iŋ waan̄-ma baa-na nučmba yufelle-na dε-i-na i hōmmu fīe.

Batemu

Mel, mi batisen-ni: Tuoŋo baa Bięŋo baa Yalle-Sānti yerrena.

Ku huongu-na, na ce: *I To nuɔni maŋ dii dɔrɔ-i-na ...*

ŋ perien baa Diilocārāl daade-i:

✓ Diilo diifafalmu yuɔ	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo baa yan Sitāni da yuŋgu yuɔ	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo ce-yo bilofefeiŋo	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo ce-yo nelviiŋo	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo ce-yo nɛliɛŋo	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo yan u huŋga waa fuɔ hūmelle yaa nuɔ-i	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo yan u huŋgu maar u yaŋga-i	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo yan u nelle ce u diisuure.	<i>Ma ce dumaa</i>

Bisälääŋ fuuremma

Yaŋ bimbīŋ daani maama tīenu-nie ŋ biε-ni:

- Baŋ bīenya hūmma maŋ
- Katesisi ba joŋgoruo saaya u waa ŋ nuoŋgu-na
- Kuraa saaya u kā fuuremmaŋ-terienju-na

Aa suč da ŋ doŋ, ŋ misūŋ hūmma-i kuloŋo-na

† I tigiiŋ i-naa, Tuoŋo baa Biεŋo baa Yalle-Sānti yerre-na

➤ **Ma ciε**

M..., batemu maŋ diyaa-ye Diiloŋ-horre-na, hūŋ daama yaa ciεŋ u maama tīenu-yie.

(Da kuč na ka kā baa-yo Diiloŋ-dūŋgu-na, na gbāa biε-yo ta. Da na ka ta na suur, na biε nalāaŋgu na ta na suur:)

(Da na suur tīena tī, ŋ cira:)

Yaaŋ i cārā Diiloŋo-i:

Diiloŋ nuč, Weimantieŋ nuč, ŋ fafaaŋgu temma sī, bisälmba maŋ daa batemu-i, ŋ puurii ŋ nelle hūmelle-i hā-ba. I hūyāa-ma wuč ŋ nelma-i hiere ninsongo. *M..... bi hūyāa-ma miε temma-i aa da batemu-i.* Terienju faŋgu-na, i cārā-nie i nyu-i Maari barguč-i-na baa bamanj siire cāa-ni hiere ba yerre-na, wuč ŋ kāyā-yie i gbāa tiε ce ŋ huŋga-i a gbāa diε ka da i-naa hiere ŋ nelle-na.

I cārā-kuč ŋ wulaa ŋ Biεŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciε*

Diiloŋ-nelma kalamma

(Ce nuɔmba tīena)

M.... daa batemu-i kuu dii ɳaa u daa Yesu cic̄lma temma. Uŋ taŋ aa duɔ yaŋ-ye dε-i-na ku jaŋ-ye. Da ɳ saa jɔguɔŋ kā yaanŋ-na ɳ da ɳ cira Diiloŋo gāaŋ baa-ni. ɳga ma diei dii mamaŋ fīεŋ i hɔmmu-i; M.... waa horre-na baa Yesu-i, iŋ yen terienŋu maŋ nuɔ-i fiefie-i-na, uu dii tīena baa-yo tī dii i To caaŋgu-na.

Diiloŋ-bab̄imucŋ hii bamaŋ, yaanŋ i ne u nelmaŋ waŋ mamaŋ ba kūŋgu-na:

1. *Tesaloniketaamba sebe dīslāŋo 4:13-18*
2. *Orɔmotaamba sebe 8:31-39*

॥ Nalāaŋgu: *Ba yunni dɔlaa dɔrɔ-i-na .....*

<i>Matie 9:18-19, 23-26</i>	<i>Nsāa 11: 5-10</i>	<i>Nsāa 11:28-37</i>
<i>Matie 18:1-5</i>	<i>Nsāa 11: 11-16</i>	<i>Nsāa 11:38-44</i>
<i>Nsāa 11:1-4</i>	<i>Nsāa 11:17-27</i>	<i>Nsāa 14:1-4</i>

(Iŋ hielu Diiloŋ-nelma-i gere)

Diilocārälle

Mamaŋ kuɔŋ-yenŋ yaanŋ i waŋ-ma baa Diiloŋo-i:

॥ *Būŋ-ye būŋ-ye Diilo būŋ-ye oo .....*

1. Yaaŋ i cārā Diiloŋo-i i hā M.... bīncuɔmba-i baa bamaŋ taa ba kuye u maama-i hiere wuɔ Diiloŋo kāyā-bei huɔŋ daaku-na aa hur ba nyinyolma-i.

M... taa u jo yiingga-na hɔfɛlle maŋ waa ba dumelle-na, Diilo, nuɔni maŋ hɔfɛllentieŋ nuɔ, kāyā u bīncuɔmba-i ba hɔmmu fɛ gbarnu.

2. *Diilonjo sa ce weima-i gbāŋgbāŋ, aa u sa bi ce-ma ku da ku col moloŋo. U baa yan M... tamma seŋ i kūɔma-i. U yan ma cər dii sireiŋa yie aa ce i migāaŋ naŋ kaasīnni u hūmelle-na.*
3. *A hā miɛ maŋ tigiŋ i-naa bande-i-na hiere diɛ ji saaŋ M..., u yan bisīŋ ku maama ta ma tīenu-yie. Aa u kāyā-yie i tie nu u nungu-i aa tie ce u huɔŋga-i.*

Diilo, nuɔni maŋ kuuyen ŋ bisālmba maama-i. Mamanj kuɔŋ-yeŋ manamma yaa mafamma-i. Ne ŋ Biɛŋo-i aa ŋ ce-ma ŋ hā-ye. I cāarā-niɛ fuɔ yerre yaa nuɔ-i. *Ma ciɛ.*

॥ Jande nalāaŋgu:

Yaaŋ i gbonu baa M.... nabaamba maŋ taa u yaanŋa-na hiere i hāl nalāaŋg daaku-i i tuɔlnu Diilonjo-i:

॥ Gbeliemaŋ-nalāaŋgu

Yesuŋ hāalāayā-yie cārāmma maŋ i ka biɛ-ma:

I To nuɔni maŋ dii dɔrɔ-i-na...

(Da ba ta ba hāl nalāaŋgu faŋgu-i ŋ ta ŋ misīŋ hūmma-i kuloŋo-na. Da ba ji bāl, ŋ cārā Diilonjo-i dumande:)

Dombɔi nuɔ, i cārā-nie die hā M... ŋ hielaayo kukulma-na a dii-yo cecerma-na. ŋ bīε-yo ce-yo naŋ nolŋo aa ce u hučŋga-i ŋ muntīenammu. Kāyā miɛŋo-i i gbāa tīε ŋ horre-na a ka gbāa da i-naa baa-yo ŋ nelle-na a waa baa i-naa gbula terienŋgu-na tie ce i bāaŋgu-i.

I cārā-kuɔ ŋ wulaa ŋ Biεŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ.*

Fieſtie-i i gbāa biɛ M... a saaŋ-yo kā baa-yo u dufelięŋgu-na.

(N kāmma-na, neini gbāa ta ni hāl da ma'i sī sapele gbāa tuɔ ce. Da na ka hi, ŋ bīnya cīncorre-i dumande:)

Da ŋ ma dufelięŋgu-i, aa suɔ da ŋ suur-kuɔ ŋ bīnya-kuɔ. M.... dufelięŋgu yaa daaku, u ka galla ku yaa nuɔ-i tuɔ cie u siremmaŋ-yiiŋgu-i. I ka bīnya-kuɔ aa suɔ dii-yo kuɔ.

Yaaŋ i cārā Diilonjo-i:

I To nuɔ, ŋ fafaaŋgu temma sī, yaafēlle-i hiere baa hōfēlle-i ni hel nuɔnei nuɔ-i. Fē cīncor daade hučŋga-i ŋ hā M...., aa duɔ suur galla, ŋ puɔr ba ji ta ba niya-yuɔ.

I cārā-kuɔ ŋ wulaa ŋ Biεŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ*

(Aa ŋ misīŋ hūmma-i die. Da kuɔ kuraa dii duɔ ful-die, ŋ bi bīnya ufaŋo-i dumande:)

Diilonj nuɔ, kuraa daayo yaa pigāaŋ ŋ hūmelle sīnni-i. I haa i naŋga u yaa nuɔ-i aa cu ŋ huoŋ-nu. Mi bīnya-yuɔ baa naŋ yerre yaa-i aa i die gbāa jīna-yuɔ ŋ nolŋo yudɔrɔ-i-na.

(Aa ŋ misīŋ hūmma-i yuɔ aa ŋ hā-ba hūmelle-i ba dii kuloŋo-i)

A batisen jeiñø mañ taaraayañ u hūmelle-i

Baa sigeñ bimbīñ daani-i: hūmma baa batemu to/nyu.

Da ñ da hūmma mañ bīenya ku faa, da ñ saa da, ñ ce baa hūngebāngbālāmma-i, ku sa bīena bīnkūñgu.

Domma

† *I tiguiñ i-naa, Tuoñø baa Bięjo baa Yalle-Sānti yerre-na*

➤ *Ma cię*

Tobij nama, M.... hūyāa-ma duɔ suur baa-ye i horre-na Yesu hūmelle-na, i ka hā-yo batemu-i ñaa mañ cen dumaa. Aa i suɔ die hi terienyu fangu-i, i ka cārā Diiloñ-o-i hā-yo, baa u dumelleñ-baamba-i baa u batemu to-i/nyu-i baa Diiloñ-dūñ-baamba-i hiere. Yañ i firnu i hōmmu-i baa Diiloñ-o-i.

(Yañ ku ce celle aa ñ cira:)

Diiloñ nuɔ, Itieñ nuɔ, nelbiliemba-i hiere ba jo nañ jomma. Nuñei Itieñ nuñeo-i. Umanj duɔ jo, ñ sa taara u kɔsñ; ñ taara kutieñ da cicēlma mañ sa tīeñ dede-i. Batemu barguɔ-i-na, i cię nuɔfelañ mie die gbāa die da cicēlma famma. Fiefie-i-na, i cārā-nie: M.... yaa daayo, hōllɔ suurii-yuɔ; u mulāañ jarma-na. Baa yañ-yo jarma nyisenni-na; hūu-yo u bigāarāñjo nammu-na ñ dii-yo ñ baamba horre-na u da yaafelle aa ñ ce u huñga fë. Hūñ daama barguɔ-i-na baa ñ Yalle bi barguɔ-i-na, i taara die haa u yerre-i M..., yañ u suur ñ bisālmba horre-na.

I cārā-nie ñ Bięjo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma cię*

Iŋ tīenaana baa mamaŋ

I to (nyu) (hāanjo)..... uŋ haa u naŋga-i Diiloŋo-na ku'i cie i tie taara i hā-yo batemu-i. Mię maŋ daa batemu-i tī, iŋ haa i naŋga-i Diiloŋo-na mamaŋ nuč-i aa hūu batemu-i juči i waŋ-ma:

Mi hūyāa Diiloŋo-na.....

(Da kuč jeiŋo nuŋgu nyaarāa ŋ yuu batemu to-/nyu yaa baa nel daama-i:)

- I To-i Diiloŋo-i Weimantieno-i, umaj hielaas dōrɔ-i baa hīema-i, ŋ haa na naŋga-i yuč weí?
➤ *Üu, mi haa mi naŋga-i yuč!*

- U Bedučla-i Itieŋo-i Yesu-Kirsa-i, Umaŋ juč Mariya ji hoŋ-yo, u cie sūlma-i aa ku ba fuure-yuč, u sire hel kuomba hōlmana, a nyugūŋ ka tīena i To caaŋ-nu. Iŋ hūyāa-ma weí?
➤ *Üu, mi hūyāa-ma!*

- Diilonj-Yalle maama-i, Katoliki ba maama-i, Diilonj-baamba maama-i, jande maama-i, kuomba siremmaŋ-kūŋgu-i baa cicēlma maŋ sa tīeŋ dede ma maama-i, ŋ hūyāa-ma weí?
➤ *Üu, mi hūyāa-ma!*

Mię i haa i naŋga-i ma yaa nuč-i aa ce ba batiseŋ-ye. Diiloŋ-dūŋ-baamba-i hiere ba bi haa ba naŋga-i ma yaa nuč-i. Iŋ waanŋ-ma nučmba yufelle-na dε-i-na i hōmmu fīε.

Batemu

M..., mi batiseñ-ni Tuongo baa Bięjo baa Yalle-Sānti yerre-na.

Ku huon̄gu-na, na ce: *I To nuɔni maŋ dii dɔrɔ-i-na .....*

ŋ perieŋ baa Diilocārāl daade-i:

✓ Diilo diifafalmu yuɔ	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo baa yaŋ Sitāni da yuŋgu yuɔ	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo ce-yo nelfeñeo	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo ce-yo nelviiŋo	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo yaŋ u huɔŋga waa fuɔ hūmelle yaa nuɔ-i	<i>Ma ce dumaa</i>
✓ Diilo yaŋ u nelle ce u diisuure.	<i>Ma ce dumaa</i>

***Ma diei dii, kutien duɔ gbuu tuɔ taara u hūmelle-i, ŋ baa
sere; da ŋ hi, ŋ pāŋ hā-yo batemu dumande: Mel,
mi batiseñ-ni Tuongo baa Bięjo baa Yalle-Sānti yerre-na.***

A cārā Diiloŋo-i hā Diiloŋ-dūŋ-wuoŋo maŋ taaraayaŋ u hūmelle-i

† *I tigiŋ i-naa, Tuoŋo baa Bięjo baa Yalle-Sānti yerre-na*

➤ *Ma cie*

M...., i juč dię ji cārā Diiloŋo-i hā-ni. Tigiŋ ŋ hučŋga-i aa i cārā-yuč u kāyā-yie hōhōlmaŋ-hučŋ daaku-na.

Yaaŋ i cārā Diiloŋo-i:

Yesu, Itieŋ nuč, niŋ juč hīem-a-na, ŋ wučraaya bīŋ terni-na hiere aa nučmba daa ŋ ānfafamma-i ka saa. Kumaŋ taa ku yar nučmba-i cemma, naŋ taa ŋ ce-ku terdučŋgu-na. *M.... yaa daayo i nammu-na/dūŋgu-na, i taara ŋ ce kumaŋ yaraa nučmba-i cemma. Da kuč u jufoeŋ-maama, weima si; ŋga da kuč nelieŋ-maacemma, gučla-meŋ aa ŋ bieŋo da u fere a sire ce u nabaamba temma-i. Uŋ fie suur dūŋgu-na, baa yan u kūčma seŋ baa ŋ hūmelle kūŋgu-i. Uŋ cālāa-ni baa mamaŋ hiere, yan ma tī. Nučni maŋ hujarre tieŋ nuč, dii fafalmu yuč aa ŋ fē u hučŋga-i hučŋ daaku-na.*

I cārā-kuč ŋ wulaa ŋ Bięjo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma cie.*

Mi tūnuŋ Diiloŋo-i ...

(Da kuč u gbāa bie kominyč, ŋ ta ŋ bie nel daama-i; da ŋ waŋ mamaŋ, u waŋ-ma.)

- ♦ Itie, ŋ cięra wuč niiwuofafanni maŋ hilaa dōrč-i-na ni yaa nučnjo-i.
- ♦ Itie, ŋ waanŋ-ma wuč umaj duč wuo niiwuonj daani-i kutieŋo ka da cicēlma maŋ sa tīę dede.

- ◆ Itie, mi hūyāa ɳ nelma-i ɳga kāyā-miɛ mi hūu-ma hīj.
- ◆ Itie, muɔmi saa saaya ɳ har-miɛ, ɳga yaŋ aa ɳ waŋ nelma diei yoŋ mi ka sire.

Itieno-i Yesu u tuɔ niya-niɛ u cie Diiloŋ-nelle-i.

Ma ce dumaa.

Jeiŋo nuŋ da ku doŋ, ɳ waŋ nel daama-i ɳ hā-yo:

- ◆ Itie, hūu-mi!
- ◆ Maari, i nyu nuɔ, nuɔ baa Yosefu-i cāarāŋ Diiloŋo-i na hā-mi.
- ◆ Yesu, Maari, Yosefu, taa na niya-miɛ.
- ◆ Yesu, Maari, Yosefu, bilaanŋ-miŋ mi ku.
- ◆ Itie, miŋ cālāa-ni baa mamaŋ, ce-mi jande.
- ◆ Itie, kor-mi āmbabalma-na.
- ◆ Itie, niŋ taaraŋ kumaŋ yaŋ ku ce.   *Ma ce dumaa*

(Duɔ waa kertīɛ aa Diiloŋo hūu-yo ɳ yufelle-na ɳ cārā Diiloŋo-i dumande ɳ hā-yo:)

- ◆ Dōrpɔpuɔrbieŋ nama, juŋ na ji bie M.... na kā baa-yo Diiloŋo wulaa.
- ◆ Diilo, nuɔnei bīɛ M....; jārā-yuɔ ɳ hā-yo muntīɛnafafammu ɳ caaŋgu-na.
- ◆ Uŋ ɳa naa fie cāl-ni baa mamaŋ hiere, baa nyaanu-mei. Piɛ-yo ɳ caaŋ-nu u waa yaafēlle-na baa hōfēlle-na.

I haa i naŋga niɛ aa tie cārā-niɛ ɳ Biɛŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ.*

I ce “I To nuɔni maŋ dii dōrɔ-i-na” a perieŋ. I gbāa bi hāl nalāaŋgu.

Yaacārāŋ-fuuremma

Yaaŋ bīmbīŋ daani maama tīenu-niε η bie-ni:

- Baŋ bīenya hūmma maŋ
- Katesisi ba joŋgoruo saaya u waa η nuoŋgu-na
- Kuraa maŋ ka jīenaŋ cīncorre-na u saaya u waa

(Aa suɔ̄ da η doŋ, η misīŋ hūmma-i kuloŋo-na)

† *I tigiŋ i-naa, Tuoŋo baa Bięŋo baa Yalle-Sānti yerre-na*
† *Ma ciɛ*

Mel, batemu maŋ diyaa-ye Diiloŋ-horre-na, hūŋ daama yaa cięŋ u maama ta ma tīenu-yiε.

(Da kuɔ̄ na ka kā baa-yo Diiloŋ-dūŋgu-na, na gbāa bie-yo ta. Da na ka ta na suur, na bie nalāŋgu na ta na suur:)

(Da na suur tīena tī, η sire η yiera nuɔ̄mba yaaŋga-na kuloŋo caaŋgu-na aa η cira:)

Yaaŋ i cārā Diiloŋo-i:

Yesu, Itienŋ nuɔ̄, *M....* cālāa-ni baa mamaŋ hiere hīɛma-na bande-i-na, hiel-ma η huɔ̄ŋga-na, ku yaa u ka gbāa da kuo baa-ni η To caaŋgu-na a ji sire kuomba sirenmaŋ-yiŋgu-na nyugunŋ dɔ̄rɔ̄-i-na.

I cārā-kuɔ̄ η wulaa η bieŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ*

Diiloŋ-nelma kalamma

Terni nanni yaa daani nimaŋ gbāa kalaŋ kuliiŋgu-na:

Like 2:25-31	Nsāa 11:28-37	1 Korēntitaamba 15:51-57
Nsāa 11:1-4	Nsāa 11:38-44	2 Timote. 4:6-8
Nsāa 11:5-10	Nsāa 14:1-4	Āmpigāmma 14:12-13
Nsāa 11:11-16	Nsāa 16:20-24	Āmpigāmma 22:4-7
Nsāa 11:17-27	Orōmutaamba 8:31-39	

ŋ hielu Diiloŋ-nelma-i gere yoŋ

Diilocārälle:

Tobiŋ namaŋ, mamaŋ kučŋ-yenj hučŋ daaku-na, siireŋ i muo i natieŋja i To-i-na. Fuč si dii ŋaa mie; weima sa tugol-o. I baa sigeŋ M.... dumelleŋ-baamba-i baa Diiloŋ-dūŋ-baamba maŋ taa yaŋga yuč hiere.

■ Būŋ-ye būŋ-ye Diilo būŋ-ye oo .....

1. Yaaŋ i cārā Diiloŋo-i i hā M...., uŋ birii u huoŋgu bamaŋ nuč-i hiere, Diilo nučni maŋ hōfelltienj nuč, kāyā-bei hučŋ daaku-na ŋ hur ba nyinyolma-i, aa ŋ hiel nelfafaamba bamaŋ ka gbāa cor baa manaatiengj taa aa nanna mamaŋ.
2. Diiloŋo sa ce weima-i gbāŋgbāŋ, aa u sa bi ce-ma wuč u suu sɔlaanju. U baa yanj M.... tamma senj i kūčma-i. U yanj ma cer dii sireiŋa yiε aa ce i migāaŋ naŋ kaasinni u hūmelle-na.
3. A hā mie maŋ tigiŋ i-naa bande-i-na hiere die ji saaŋ M...., u yanj bisiŋ ku maama ta ma tīenu-yiε. Aa u kāyā-yiε i tie nu u nuŋgu-i aa tie ce u hučŋga-i.

Diilo, nuɔni maŋ kuuyeŋ ŋ bisālmba maama-i. Mamaŋ kuɔŋ-yen ma yaa mafamma-i. Ne ŋ Biɛŋo-i aa ŋ ce-ma ŋ hā-ye. I cāarā-niɛ fuɔ yerre yaa nuɔ-i.   *Ma ciɛ*

॥ *Nalāaŋgu:*

Yesuŋ hāalāayā-yiɛ baa cārāmma maŋ juɔŋ i gbonu i biɛ-ma:

॥ *I To nuɔni maŋ dii dɔrɔ-i-na...*

(Da ba ta ba ce “I To nuɔni maŋ dii dɔrɔ-i-na”, ŋ ta ŋ misiŋ hūmma-i kuloŋo-na. Da ba ji bāl, ŋ cārā Diiloŋo-i dumande:)

Itie, nuɔni maŋ sa tieraayaŋ nelma ŋ huɔŋga-na, jande, i cārā-niɛ diɛ hā M..... U yaa kāaŋ daayo ŋ wulaa, kaalaahūmelle-i aa u cor. Puɔr ba ji jārā-yuɔ kā baa-yo ŋ wulaa.

I cārā-niɛ ŋ Biɛŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na.   *Ma ciɛ.*

Fεifiɛ-i i gbāa biɛ M.... a saaŋ-yo kā baa-yo u dufeliɛŋgu-na.

(Kāmma-na, neini gbāa ta ni hāl da ma'i sī sapele gbāa tuɔ ce. Da na ka hi, ŋ bīnya cīncorre-i dumande:)

Da ŋ ma dufeliɛŋgu-i, aa suɔ da ŋ suur-kuɔ ŋ bīnya-kuɔ. M.... dufeliɛŋgu yaa daaku, u ka galla ku yaa nuɔ-i tuɔ cie u siremmamāŋ-yiŋgu-i. I ka bīnya-kuɔ aa u suur-kuɔ.

Yaaŋ i cārā Diiloŋo-i:

I To nuɔ, ŋ fafaaŋgu temma sī, yaafɛlle-i hiere baa hɔfɛlle-i ni hel nuɔnei nuɔ-i. Fɛ cīncor daade huɔŋga-i ŋ hā M...., aa duɔ suur galla, ŋ puɔr ba ji ta ba niya-yuɔ.

I cārā-kuɔ ŋ wulaa ŋ Biɛŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ*

Aa η misīŋ hūmma-i die. Da kuč kuraa dii duč ful-diε, η bi bīnya ufano-i dumande:

Diiloŋ nuč, kuraa daayo yaa pigāaŋ η hūmelle sīnni-i, miε i haa i naŋga u yaa nuč-i aa cu η huoŋ-nu. Mi bīnya-yuč baa naŋ yerre yaa-i aa i die gbāa jīna-yuč η nolŋo yudčrč-i-na.

Aa η misīŋ hūmma-i yuč aa η cira:

Diiloŋ-nelma ciera wuč: “I hilaa hīema-na, i ka bir suur hīema-na.” I ka dii M.... aa haa hīema-i yuč. Diiloŋo bi ciera wuč: “Mučmei siireŋ bikuomba-i. Umaŋ duč haa u naŋga-i miε, duč fie ku, u ka sire.” M.... naa hūu mafamma-i ku’i ciε u suur Diiloŋ-dūŋ-baamba horre-na. Ku’i bi diyaa sireiŋa miεŋo-na i saaŋ-yo saaŋ daama-i.

Yaaŋ i cārā Diiloŋo-i:

Diiloŋ nuč, Wεimantieŋ nuč, i saaŋ η cāarāŋo-i ji hi i muŋhimmu-i, jande, uŋ piεra ce kumaŋ niε aa ku saa fa, baa nyaanu-kuč. U ciε u kusaanunju-i hīema-na bande-i-na. Baa nanna-yuč, piε-yo η caaŋ-nu. U taa u ce horre baa η bisālŋ miεŋo-i hīema-na bande-i-na. Uŋ ciε mulīemma maŋ bande-i-na η huoŋgu-na yaŋ u da ma sullu-i η wulaa.

I cārā-kuč η wulaa η Bieŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciε.*

(η gbāa tira misīŋ hūmma yuč aa ce ba dii-yo. Manamma sa tira ma ye dii cemma.)

Baŋ bīnyaŋ dūŋgu-i dumaa

1. Nalāaŋgu:

Dommaŋ-ăndaŋgu

2. Diilonŋ-nelma: (*Like 6:46-49*)

⁴⁶«Bige-i ciɛ na ta na bī-mi Itie Itie, aa da mi waŋ mamaŋ baa-na, na siɛ ce-ma? ⁴⁷Umaŋ duɔ̄ jo ji nu mi nelma-i aa ce-ma, mi ka pigāaŋ-na kutieŋ uŋ saa baa umanj: ⁴⁸U saa baa nelięjo maŋ wuɔ̄ u ma dūŋgu, aa hīŋ ka hi tāmpēlle-i jīna ku tuole-i. Ku tuoleŋ jīenafafamma aa u ma-ku, diilonŋoŋ juɔ̄ dāa bɔ̄i, kanni gbar, hūmma būŋ ka naŋ-ku, ma saa gbāa naara-kuɔ̄. ⁴⁹Ngagumaŋ juɔ̄ u nu mi nelma-i aa u sa ce-ma, u saa baa umanj wuɔ̄ u ma dūŋgu aa u saa hīŋ jīna ku tuole-i aa ma-ku. Diilonŋoŋ juɔ̄ dāa, hūmma būŋ ka naŋ-ku, ku pāŋ cii hiere, bīŋkūŋgu saa tīɛ.»

Diilonŋ-nelma yaa daama, yaŋ i jaal-o!

Diilonŋ nuɔ̄, Itieŋ nuɔ̄, i jaal-ni bɔ̄i!

3. Ma hielnumma:

- ❖ Nelię nuɔ̄jo-i da ŋ fiɛ waa niɛ niɛ, dūŋgu dii baa-ni. I wəima-i hiere ma doŋ i dūnniŋ-həmmu'i nuɔ̄-i: i galla kusucŋ'nu-i, i fiisa kusucŋ'nu-i, i tigiiŋ i-naa kusucŋ'nu-i baa i bisālmba-i, i saa dūŋgu-i kusucŋ'nu-i...
- ❖ Dūŋgu ānfamma-i molo siɛ gbāa suɔ̄ ma tī. Ba suɔ̄ nelięjo-i u dūŋhucŋga'i nuɔ̄-i...

- ❖ Dūnni dii baa-ye ninsongo, ḥga i dūnni si dii niiduɔnni. I sa bi tigiiŋ-ni tigiiduɔma, i sa bi migāaŋ-ni migāaduɔma...
- ❖ Diilonj duɔ hā-ni dūŋgu, ḥ saaya ḥ hā u yaa ku tesīnni-i u tuɔ niya-kuɔ baa bamaŋ dii ku huɔŋga-na hiere. Ḫga hɔnni bɔi dii, die ce i kā ka hūu niihūuni a jo ji yu i dūnni-i wuɔ i ji tie niya i fere. Diilonj-dūŋ-baamba bɔi dii, da ḥ suur ba dūnni-na ḥ sie naa kuujīnaŋgu... Namaa haa na naŋga-i Diilonjo-na haaŋ hama-i temma-i?... I saaya i hā Diilonjo yaa muntīɛnammu-i i dūnni-na. Duɔ da muntīɛnammu, u yaa ka tuɔ niya-yie i duɔfūmmu-na, i jarma-na, i yaahuolona, i hɔfɛlle-na; aa i gbāa tie tīɛna baa-yo i saa i dūŋhuɔya-maama-i, Mamaŋ kuɔŋ-yen i gbāa tie wanŋ-ma baa-yo, i gbāa bi tie jaal-o aa tie cārā-yuɔ i caaŋ-nu. Diilonj duɔ da muntīɛnammu dūŋgu maŋ nuɔ-i, hīhīlma dii, hɔfɛlle dii, yaafɛlle dii, nelnyulmu dii, yentie sa waa dūŋgu faŋgu-na aa kutaamba sa taara bīŋkūŋgu naa...

4. Diilojaale:

Tobinj namaa, i Tigiiŋ die ce Diilonjo-i kasi saa da-yo dūŋ daaku maama-na. U yaa hāa *M....* baa u dūŋ-baamba-i fɔŋgūɔ-i u ma-ku. Da ḥ muo ḥ natieŋa molo-na aa u sie jo ji kāyā-nie, da ḥ saa jaal-o, ḥ sie gbāa tuora-yuɔ. Ku yaa ḥaa mie kūŋgu-i. Da ḥ fie'a ḥ saa muo ḥ natieŋa yuɔ aa u sɔn-ma jo ji kāyā-nie, kufaŋgu jaaluŋgu saa saaya ku tī ḥ nuŋgu-na. Hai sie ce mafafamma-i hā u bigāarāŋo? Terienju faŋgu-na, Diilo, ḥ jaaluŋgu bɔi; ḥ hāa *M....*dūŋgu ba da ba da muncīmmu baa ba bisālmba-i, i cārā-nie wuɔ ḥ yaŋ ku cɔ ba

wulaa, bamañ ka ta ba galla-kuç hiere fē ba hōmmu-i aa ŋ hā-ba hīhīlma ku huçŋga-na. Ta ŋ niya-kuç; baa yaŋ ba bigāarāmba hiel ba yufelle kuç.

I cārā-kuç ŋ wulaa ŋ Bieŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ*

Katesisi duç piiye, nuɔmba sie-yo baa nel daama:

➤ I hāa-ni ku tes̄nni-i!

Katesisi maama yaa daama:

- ✓ Itie, niŋ hāa-ye dufelięngu maŋ ku yaa daaku.
- ✓ Bamañ ka waa-kuç, yaŋ ba ta ba kuye ŋ maama-i.
- ✓ Yaŋ ku waa ãnfafammaŋ-dūŋgu baa maacenciraŋ-dūŋgu.
- ✓ Yaŋ ku waa hɔfɛlleŋ-dūŋgu baa yaafɛlleŋ-dūŋgu.
- ✓ Yaŋ ba gbāŋ tigiiŋ ba fere ŋ nelle suurma-na kuç.

Yaaŋ i cārā Diilonjo-i:

Itie, ŋ ciɛ bieŋ komorre baa cīncieluo ŋ bīncuɔmba hɔlma-na aa suç da ŋ nyugūŋ kā ŋ Tohoiŋo wulaa. Dii fōŋgūç dūŋ daaku-na baa bamañ ka ta ba cɔ-kuç hiere. Ba kūŋ da ma fie huol, da ba jo ji suur-kuç, ŋ yaŋ ba sire da yeryer. Yaŋ ba ta ba da-ni ba caaŋ-nu dūŋ daaku huçŋga-na ba waŋ ba kusūŋ-maama-i baa-ni.

I cārā-kuç ŋ wulaa ŋ Bieŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na. *Ma ciɛ*

Hūmisirälle

Dūntaamba ta katesisi yaaŋ-na u misīrrā hūmma-i dūŋgu huɔŋga-na baa ku huoŋgu-na hiere.

5. Nalāangu:

Da ba ta ba misīrra hūmma-i, nuɔmba gbāa ta ba hāl nalāaŋ daaku-i wuc:

 I tigiŋŋ nyuŋgo-i die ji gbeleŋŋ Diiloŋo...

6. Diilocärälle:

✓ Diilo dii fῆŋgūc dūŋ daaku-na	<i>Ma ce dumaa.</i>
✓ Diilo yaŋ na da hīhīlma kuč	<i>Ma ce dumaa.</i>
✓ Diilo fē na hōmmu-i kuč	<i>Ma ce dumaa.</i>
✓ Diilo yaŋ na ta na duɔfūŋ fafamma kuč	<i>Ma ce dumaa.</i>
✓ Diilo kāyā ku matieŋo-i	<i>Ma ce dumaa.</i>
✓ Diilo yaŋ ku mulīema halaŋ-nei	<i>Ma ce dumaa.</i>

Diilocārälle

Cucuiŋ-jaaluŋgu

† Tuoŋo baa Biεŋo baa Yalle-Sānti yerre-na.

◆ Diiloŋ nuč, Itienŋ nuč, i ce-ni kasi saa da-ni cucuiŋ daaku-na.
Nučnei maa-ye aa Itienŋo yaa nučŋo-i. Niŋ hāa-mi
dučfūfafammu-i isučŋoŋ daaku-na, mi jaal-ni bɔi. Kāyā-mie
nyuŋgo-i-na mi gbāŋ ce ŋ hučŋga-i. Nučmba bɔi sa suč-ni;
jande kāyā kutaamba-i ba suč-ni ŋ Biεŋo barguč-i-na aa wuč
ŋ hūmelle-i.

Mi cārā-kuč ŋ wulaa; ŋ Biεŋo-i Itienŋo-i Yesu-Kirsa yerre-na.

I To nučni maŋ dii dōrč-i-na

ŋ yerre waa bɔi, ŋ fāamaansīnni jo. Niŋ waanŋ mamaŋ
ma ce hīema-na ŋaa maŋ ceŋ dumaa dōrč-i-na. Ta ŋ hā-ye
baa i nuŋ juuru-i. Mie i ce jande bamaŋ cālāa-ye, ce-ye
jande i cālmuč-i-na dumei. Baa yaŋ niitāalni mal-e. Kor-e
āmbabalma-na.

Mi jaal-ni Mariya

Girasiya yuu-ni hiere. Diiloŋo dii baa-ni. Diiloŋo ciε-ni dei
a maar caamba-i hiere. Aa ŋ biεŋo-i Yesu u yerre dii bɔi.
Mariya-Sānti, Diiloŋ nyu nuč. Cārā Diiloŋo-i ŋ hā
ānjalammantaaŋ mieŋo-i fiefiε-i-na baa i kuliŋ-hučŋgu-na.

Mi hūyāa Diiloŋo-na

Tuoŋo maŋ gbāa ce bīmbīnni-i hiere.
Mi hūyāa Yesu-Kirsa-i-na umaj u bēduɔla-i.
Yalle-Sānti diyaa-yo u nyu kusūŋgu-na,
Viɛrse Mariya u huɔŋ-yo.
Ba huolaa u yaŋga-i Pōse-Pilati bāŋgu-na.
Ba gbuu-yo kuraa-i-na u kuu.
Uŋ kuu, ba dii-yo cīncorre-na.
Yesu hiiriiye bikuomba-na.
U sielijŋ-yiŋgu-na u siire hel bikuomba-na.
U nyugāaŋ ka tīena Diiloŋo nadieŋ-na,
Tuoŋo maŋ gbāa ce bīmbīnni-i hiere.
U ji hel kusuɔŋ'nu-i a ji ger nuɔmba-i
Cicēlmantaamba-i baa bikuomba-i.
Mi hūyāa Yalle-Sānti-i-na,
Baa Egilisi katoliki Sānti-i-na,
Mi hūyāa-ma wuɔ ãnfafammantaamba kāyā ba-naa,
Wuɔ ãmbabalma ka yanj,
Wuɔ bikuomba ka hel cīncuɔŋja-na
a da cicēlma maŋ sie ji tī dede.

I Tieŋ nuɔ, nuɔnei ninsoŋ-kerre-i

Mi hūyāa-ma naŋ maama-na. Katolikibaa-baŋ hāalāayā-
yiɛ baa mamaŋ hiere mi hūyāa-ma hīŋ. Naŋ fere-i ŋ waŋ-
ma wuɔ ŋ sie gbāa pira ŋ fere, aa ŋ sie bi gbāa pira miɛŋo-i.

Itieŋ nuč, mi haa mi naŋga niε

Mi haa mi naŋga-i niε wuč da mi saa har ŋ nuŋgu-i ŋaa niŋ waanŋ-ma dumaa, ŋ ka kāyā-miε aa ce ŋ nelle ce mi diisuurre. 1ŋ sa waŋ weima aa ji bir baa huoŋ-ăndaŋgu.

Nelnyulmuŋ-ăndaŋgu:

I Tieŋ nuč, ŋ faa yaŋ bīmbīnni-i hiere aa tiraat buč-niε.

Dumaano-na, ŋ maama dōlnu-miε a yaŋ bīmbīnni-i hiere.

Naŋ nelnyulmu barguč-i-na, mi tīenataamba maama dōlnu-miε ŋaa mei fereŋ-maamaŋ dōl-miŋ dumaa.

Diiloŋ-ănjīnamma cīncieluo maama-i

-Ta ŋ buol Diiloŋo yaa u diei yoŋ aa ŋ ta ŋ dōl-o ŋ yaŋ bīmbīnni-i hiere.

-Baa ta ŋ bī Diiloŋo yerre-i ănsɔsɔmma-na.

-Yaŋ Diiloŋ-yiiŋgu ce u kūŋgu.

-Ta ŋ dii ŋ to-i baa ŋ nyu-i ba nuŋgu-i.

-Baa ko nelięjo.

-Baa ce fuocesīnni.

-Baa cuo.

-Baa kar coima, baa bi tāalāa ŋ haa nelięj-na.

-Baa dii fuocesīnniŋ-maama ŋ hučŋga-na.

-Baa hiel ŋ yufelle-i molon bīŋkūŋ-nu.

Mariya, Diiloŋ nyu nuč, cārā ŋ bieŋo-i Yesu-i ŋ hā-ye!

Mi niyatień nuč, ta ŋ niya-miε nyuŋgo-i-na!

† Tuoŋo baa Bieŋo baa Yalle-Sānti yerre-na.

Dānambāaŋ-jaalun̄gu

- † Tuoŋo baa Bięjo baa Yalle-Sānti yerre-na.
- ◆ Baba, nyuŋgo ku bāaŋgu tīε, mi jaal-ni aa ce-ni kasi saa da-ni ku maama-na. Ƞ ciε baa-mi cor, Ƞ saa nanna-mie hā mi bigāarāŋo-i.

I To nuɔni maŋ dii dɔrɔ-i-na...

Mi jaal-ni Mariya...

Mi tūnuŋ Diiloŋo maŋ Weimantieŋo, baa mi huraaŋ namaan̄o-i wuɔ mi ciε āmbabalma-i bɔi: mi jɔgučŋ babala, aa waŋ babala, aa ce babala. Mi cālāa, mi cālāa, mi cālāa ninsongo. Ku'i ciε mi cārā Mariya-Sānti baa dɔrpɔpuɔrbiemba-i baa Sāntibaa-ba-i hiere baa mi huraaŋ namaan̄o-i wuɔ na cārā mi Tieŋo-i Diiloŋo-i na hā-mi.

Jande āndaan̄gu:

Baba, miŋ ciε āmbabalma maŋ, ma jaŋ-mi. Mi saa nu Ƞ nuŋgu-i, naŋ fafaan̄gu temma sī. Kāyā-mie baa Ƞ hōhīnaŋga-i. Mi taara da mi ce mi fere kpāncōlgūɔ mi āmbabalma maama-na ku yaa mi sie tira tir ma temma.

I Koŋkortieŋo-i Yesu-i:

Kāyā Diiloŋ-dūŋ-baamba-i, baa i to-i Papu-i, baa mɔnsɔnyer, baa p̄erbaa-ba-i, baa i fāamaambaa-ba-i, baa i huram̄ba-i, baa i jēnaamba-i hiere. Kāyā-bei hiere halle baa i bigāarāmba-i. Baa yaŋ weima da-ba. F̄e nawalaamba hōmmu-i baa sūntaamba-i hiere. Āmbabalmanciraamba maŋ sa suyaan̄-niŋ, ce ba suo-ni aa nanna ba ciluɔ-i. Ce hujarre

bamaŋ cieŋ sūlma-i kuonj-nelle-na. Hā-ba muntīenammu ɳ caaŋgu-na.

Mi cārā-kuc ɳ wulaa; ɳ Bięjо-i Itięjо-i Yesu-Kirsa yerre-na.
Ma ciɛ

Dōrpōpuɔrbiloŋo jaalunŋgu-i:

- Itięjо pōpuɔrbiloŋo juč ji waŋ ba Maari-i wuč u ka ce Diiloŋnyu.
  - *Kusūŋgu yiɛraaya-yuč Diiloŋ-Yalle barguɔ-i-na.*
- ◆ *Mi jaal-ni Mariya...*
- Muɔmi cāa Itięjо yaa-i.
  - *Uŋ waanŋ-ma dumaa, u yaŋ ma ce-mie dumei.*
- ◆ *Mi jaal-ni Mariya...*
- Diiloŋ-Bięjо juč nelbiloŋ temma.
  - *A ji tīɛna baa-ye.*
- ◆ *Mi jaal-ni Mariya...*
- Mariya-Sānti, Diiloŋ nyu nuč, cārā Diiloŋo-i ɳ hā-ye.
  - *I ce ɳaa Yesu-Kirsaŋ pāa nuŋgu-i wuč i ce dumaa.*

Yaaŋ i cārā Diiloŋo-i:

Diiloŋ nuč, i Tieŋ nuč, mie maŋ suyaa dōrpōpuɔrbiloŋo āndaŋgu-na wuč Yesu-Kirsa juč ji hoŋ nelbiloŋ tamma, fē i hōmmu-i. Jande, ne Yesu mulīemā-i baa u kuliŋgu-i daŋgu-na aa ɳ sire-yie i waa i fereŋ nuč hōfēlle-na.

Ce-ma Itięjо-i Yesu-Kirsa yerre-na.

Mariya-Sānti jaaluŋgu:

Diilonj nyu nuč, i cīŋ nučnei nuč-i, baa nanna-yie. Diilonj-nelle tieŋ nuč, ta ŋ hiel i yunni-i weima-na yinni maŋ joŋ.

- † Tuoŋo baa Biεŋo baa Yalle-Sānti yerre ce bɔi!
- *ηaa diŋ ηa naa waa bɔi dumaa yūnaa-i-na, di ce dumei fiɛfiɛ-i-na, yinni maŋ joŋ, di siɛ ji tī dede. Ma ciɛ*

Díilo tuo siɛ na cārāmma-i

